

KAKO
ISCELITI
SVET?

TATJANA SAMARDŽIJA

SADRŽAJ

Kako isceliti svet?	7
Pristav: Zaboravljena reč.....	15
Bolesnik mog života	35
Kukavičje jaje: Naše, a tuđe	45
Hrana i vera	53
Sirene: fatalna privlačnost	67
Simon vračar (1): O čudima	75
Simon vračar (2): Bog i magija	97
Slobodna volja?.....	141
Merilin Menson po prvi put među Srbima	151
(Samo)ubistvo putem interneta	179
Žrtve paganskih sanjara (1): Nestvarni svetovi književnosti	189
Žrtve paganskih sanjara (1): S druge strane ekrana	201
Josif: Priča o jednoj porodici	219

KAKO ISCELITI SVET?

Tata je bio u velikom poslu, a njegov sinčić je želio da se igra. “Tata, hajde da se družimo ti i ja” bila je njegova uobičajena rečenica, kojom je i sada pokušavao da pridobije oca, zadubljenog u pisanje važnog predavanja koje je trebalo da drži već sledećeg dana.

Predavanje koje je otac spremao ticalo se različitih teorija društva i modela društvenog uređenja u istoriji. Ovaj čovek, uvažen mislilac, hteo je da svojim slušaocima postavi pitanja: “Zašto je tako teško ujediniti ljude u skladno društvo? Zašto nijedno društveno uređenje nije bez ozbiljnih mana? Zašto svaka vlast, i ona izabrana od naroda i u ime naroda, na kraju postane nasilnička i štetna po narod? I da li je uopšte moguće da svi ljudi na svetu žive u jednoj zajednici?”

“Ne mogu sad, igraćemo se kasnije. Zašto se ne igraš igračkama?”, pokušavao je da se odbrani otac. Dečaka nije zanimala ni politika ni filozofija. On nije odustajao, a tata je sve više gubio i koncentraciju i strpljenje.

Konačno se setio nečega – improvizovaće igru. “Važi, hajde da se igramo!”

Dohvatio je novine, uzeo makaze. Jedan veliki list novina, na kom je bila prikazana karta sveta, isekao je u dosta nejednakih komada. "Ja ću da ti dam zadatak, a ti treba da ga rešiš, da vidim koliko si mudar i spretan."

Dečak je pažljivo pratio očeve postupke, srećan što je tata smislio nešto zanimljivo.

"Sine, vidiš, ovo je slagalica-zagonetka. Od ovih delića novina treba da sastaviš kartu sveta. Karta je sačinjena od plavih i žuto-zelenih delova; plavo su mora, žuto-zeleno je kopno, a ti ćeš sastaviti sve to."

Da sastavi svet? Desetogodišnji dečak? Zar to nije poteško za njega? Tata je na to i računao: dečaćiću će trebati dosta vremena da delove postepeno poveže i sklopi u celinu. On će se ovim izazovom baviti dovoljno dugo da i tata na miru sklopi slagalicu svog sutrašnjeg predavanja. Tako je dečak klekao i na pod prosuo papiriće koje je trebalo da poveže, a otac ponovo utonu u svoje misli.

Svega nekih petnaest minuta kasnije, dečak je poskočio i povikao tako da se otac trgao kao iz sna: "Tata, ja sam završio!"

"Kako, sine, već si završio?"

"Pogledaj!"

I zaista, na tepihu je ležala sklopljena karta sveta. Otac je bio zapanjen. Zar ima toliko inteligentno dete?

"Kako si uspeo, sine?"

“Tata, dok sam prevrtao komadiće papira, video sam da je na poleđini karte velika slika nekog čike. Tako sam sastavio sliku tog čike, a onda okrenuo sklopljenu sliku na drugu stranu.”

Očevo lice odjednom je zasjalo! Svakako, bio je ponosan i zahvalan što ima tako mudro i snalažljivo dete, ali ono što je dečak učinio živo je podsetilo oca na jednu sasvim drugu istinu. Deca mogu da nas nauče i onome što ni sama ne razumeju!

Često u životu biva da rešavajući jedan problem rešimo i drugi. Slagalice života međusobno su povezane. Ko reši jednu, rešio je i neke druge. Ko složi svoj život u jednoj sferi, složio je neke druge njegove delove. Dve ili više muva jednim udarcem. Iseckana slagalica od novina naučila je oca još nešto, nešto što je bilo neposredno vezano za temu o kojoj je pisao. Dečak je složio kartu sveta dok je slagao sliku čoveka na poleđini. Zaista, Čovek je ključ slagalice Sveta. Ko uspe da sklopi slagalicu zvanu čovek, ko odgonetne tu zagonetku, složiće svet u celinu, sastaviće razdvojene i rasparčane delove sveta. Svet je razjedinjen zato što je čovek rascepkan i iskidan u svom biću – potrebno je da čovek opet bude celovit, latinski *integer*, da opet stekne integritet.

Filozofi su različito tumačili čoveka, radi se o tome da se on promeni. Nešto je neskladno u našem biću, njegovi se delovi razilaze, nikako da se sjedine. Sva nesreća sveta, lična i zajednička, ne potiče prvenstveno iz društvenog uređenja i spoljnih uslova

života, već iz ljudskog srca. Naše želje, nemiri, nezadovoljstva, taj paradoksalni spoj čovekove istovremene želje za srećom i ljubavlju, i nesposobnosti da voli i usreći druge onako kako sam očekuje – to je izvor razjedinjenosti sveta. Mi ljudi smo izdeljeni iznutra, posvađani sa samima sobom, i sama naša zapadna nauka secira i nas i ceo svet na organe, na duh i telo, na lično i društveno biće, umesto da čoveka posmatra i leči kao jedinstveno biće... Čovek je izvor razjedinjenosti sveta, i ko želi da svet opet sklopi u jednu skladnu celinu, taj mora da čoveka popravi – da zalepi ono što je polomljeno, potrghano, iscepano. Ko to može?

Slagalice od papira može da složi i jedno malo dete. Živu slagalicu čoveka, sastavljenu od mnoštva nesloženih delova koje mi sami ne možemo ni sagledati ni sastaviti ni uz najbolju volju, to može da sklopi samo jedna osoba. To ume samo Onaj koji zna šta je na poledini, koji zna kako izgleda celina, Onaj koji je osmislio savršeno jedinstvo čoveka. Ko zna kako je izgledao čovek pre nego što je isecan na delove. Stvoritelj čoveka može da svojom postojanom i bezuslovnom ljubavlju *isceli* čoveka, obnovi celinu njegovog bića. Kako?

Kada dušu čoveka koji traga za isceljenjem i obnovljenjem jedinstva svoje ličnosti, i koji duboko u sebi oseća svoju odvojenost i otuđenje od Boga i sveta, ispuni duh samog Boga – kad ga čovek sretne, upozna i zavoli – onda taj božanski Duh poput lepka sjedinjuje i veže iskidane delove. Taj Duh od Boga,

koji je nekada povezivao ljude u zajednicu i davao pojedincu celovitost – lepak koji su ljudi izgubili pa se razbili u paramparčad – taj lepak nam treba da bismo se obnovili i povezali sa sopstvenim bićem i sa drugim ljudima. Ljubav – što nije isto što i strast – isceljuje i odmara, ljubav slaže sve deliće razbijenog mozaika koji se zove čovek. Da li ste doživeli to iskustvo?

Reč *isceliti*, koja danas znači “izlečiti”, nastala je od reči *iz* i *ceo*. U njoj predlog *iz* označava potpunu izvršenost nekog procesa, kao u glagolima *istopiti*, *ispuniti*, *izraditi*. Tako i glagol *isceliti* zapravo znači “učiniti celim, neokrnjenim, neoštećenim”. Ljubav leči tako što isceljuje, ona sve u nama povezuje, usklađuje i vraća na svoje mesto. Ljudi koji su odrasli uronjeni u ljubav, okruženi slogom i podrškom, mnogo su stabilniji, postojaniji, samopouzdaniji, i zato se lakše odupiru životnim problemima i gubicima – jer su odmalena stekli sigurnost da su vredni poštovanja. Sa takvim odnosom prema sebi, oni će mnogo smelije kročiti u život, i mnogo lakše se odupirati negativnim porukama okoline. Dok im drugi budu govorili da ne mogu, ne vrede i ne znaju, glasovi onih koji su ih voleli dopiraće iz podsvesti bodreći ih i uveravajući da mogu da pobeđu. S druge strane, ukoliko je čovek rastao upijajući negativno mišljenje bliskih osoba o njemu samome, koje je suprotno njegovim osećanjima i potrebama, često u njemu nastaje nesklad između ličnog mišljenja o sebi i mišljenja drugih. Kasnije u životu, takav će morati da nauči da sebe poštuje,

i da, bez obzira na svoje greške, veruje da je kao ljudsko biće i Božije stvorenje dostojan ljubavi i brige Boga i ljudi.

Dok leči dušu čoveka, dok svakog pojedinca uverava u svoju postojanu ljubav, Bog isto tako osposobljava ljude da vole jedni druge, okreće ih jedne ka drugima, i time ih povezuje u jednu veću celinu vezama prijateljstva, zajedništva, odanosti i ljubavi u porodice po krvi i porodice po duhu. Nasuprot tome, proces društvene entropije ljude svađa, razjedinjuje i obeshrabruje našu želju da se otvorimo i poverimo drugima, pretvarajući nas u usamljena ostrva u okeanu života. Društvena entropija, odnosno neljubav i nesloga među ljudima, razbija čak i pojedince na deliće – pomislimo samo na takozvani poremećaj višestruke ličnosti (MPD), koji često nastaje kao odbrana ličnosti od posledica teških zlostavljanja u detinjstvu. Pomislimo na mnogo češći i prostiji oblik cepanja ličnosti – kada društveni pritisci čoveka nateraju da laže, licemeriše i ponaša se suprotno savesti koja ga opominje – na primer, kada čovek postane krvnik drugog čoveka, kada mu čini različite vrste nepravde, ili kad se žena u ime vladajuće ideologije odupire majčinskom nagonu prema onom što se u njoj začelo pa ga, umesto da s ljubavlju iščekuje porođaj, ona abortira kao “tumor”, što bi rekla Brižit Bardo. Spajanjem ljudi ljubavlju – a ljubav se iskazuje u svim oblicima dobronamernosti i dobročinstva prema drugome – Bog isceljuje i razjedinjeni svet – “da svi jedno budu” (Jovan 17:21). Deo po deo –

nadahnjajući one koji umeju da vole da se posvete onima koji to ne umeju – On povezuje sve ljude u bratstvo ljubavi.

Onaj čovek sa poledine novina koji je dečaku poslužio kao ključ za slaganje karte sveta bio je uzor, model prema kome je dečak sklopio i svet u celinu. U stvarnosti, taj čovek, velik kao ceo svet, to je Isus Hristos – “Sin čovečiji”. Otkrivajući kakav je Hristos stvarno bio kroz čitanje Biblije i životno iskustvo, slažući delić po delić mozaik njegovog portreta, mi slažemo i sagledavamo i sebe i druge, kao i svet u celini. Sagledavajući Hrista, na jednostavan način sklapamo najtežu slagalicu. Pozadina i svrha sveta otkriva nam se dok upoznajemo Hristove reči i dela. Hristos je savršeni obrazac isceljenog čoveka i isceljenog sveta, uzor sa kojim se usklađujemo kada se okrećemo ljudima. Samo Hristos – a ne crkve, sačinjene od ljudi koji tek uče da vole, niti teorije društva, moć ili bogatstvo – toplinom svog bića isceljuje čoveka, ali i ceo ljudski rod.